

PhDr. Miloslav Macela
ředitel odboru rodiny a dávkových systémů

V Praze dne 21. října 2011
Č. j. 2011/79016 -214

Stanovisko Ministerstva práce a sociálních věcí k otázce zasílání spisové dokumentace o dítěti prostřednictvím datové schránky na základě žádosti zákonného zástupce dítěte

V návaznosti na stanovisko odboru rodiny a dávkových systémů MPSV k problematice doručování prostřednictvím datových schránek v oblasti sociálně-právní ochrany dětí ze dne 13. 1. 2010 sděluje Ministerstvo práce a sociálních věcí následující stanovisko k otázce, zda je orgán sociálně-právní ochrany dětí povinen zasílat spisovou dokumentaci o dítěti nebo její část prostřednictvím datové schránky na základě žádosti zákonných zástupců dítěte:

V souladu s úpravou § 17 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů (dále jen „zákon o elektronických úkonech“) jsou orgány veřejné moci, včetně všech orgánů sociálně-právní ochrany dětí (dále jen „OSPOD“), povinny doručovat dokumenty jinému orgánu veřejné moci prostřednictvím datové schránky, pokud to umožňuje povaha dokumentu a pokud se neprovádí doručení dokumentu na místě. Fyzickým osobám, podnikajícím fyzickým osobám nebo právnickým osobám doručují orgány veřejné moci dokumenty prostřednictvím datové schránky za předpokladu, že

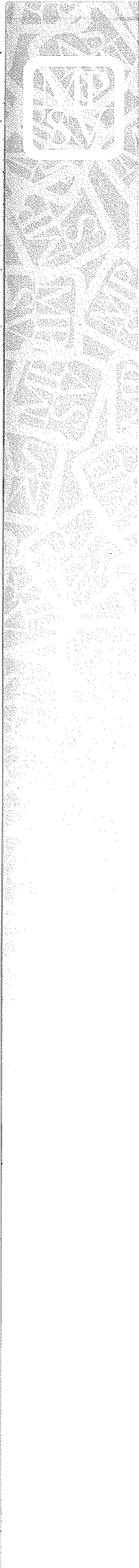
- tyto fyzické a právnické osoby mají zpřístupněnu svou datovou schránku,
- doručování dokumentu se neprovádí veřejnou vyhláškou nebo na místě,
- doručování datovou schránkou umožňuje povaha dokumentu.

Z citovaného znění zákona o elektronických úkonech vyplývá, že OSPOD není povinen doručovat prostřednictvím datové schránky dokumenty, které vznikají

v souvislosti s výkonem agendy sociálně-právní ochrany dětí podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (dále jen „zákon č. 359/1999 Sb.“), v případech, kdy to vyklučuje povaha dokumentu. **Určení dokumentů, u kterých jejich povaha neumožňuje využití doručení prostřednictvím datové schránky, provádí vždy příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí, který zabezpečuje doručení dokumentu (odesílající orgán), ať už se jedná o vlastní dokumenty vytvořené přímo tímto orgánem, anebo o dokumenty, které byly vytvořeny jinými osobami nebo orgány.** Důvodem, pro který povaha písemností v agendě sociálně-právní ochrany dětí neumožňuje jejich doručování prostřednictvím datových schránek, může být velikost dokumentu nebo jeho obsah. Může se jednat zejména o písemnosti ze spisové dokumentace dětí nebo ze spisové dokumentace vedené o žadatelích o zprostředkování náhradní rodinné péče, které mohou být značně obsáhlé a u kterých je z tohoto důvodu velmi obtížné nebo zcela vyloučené zabezpečit jejich převedení (konverzi) z listinné podoby do podoby dokumentu v datové zprávě nebo datovém souboru.

Zákon č. 359/1999 Sb. neukládá OSPOD povinnost, aby zákonným zástupcům dítěte poskytoval na jejich žádost spisovou dokumentaci vedenou o dítěti nebo některé písemnosti z této spisové dokumentace, ať už by šlo o zapůjčení originálu spisové dokumentace nebo o zaslání spisové dokumentace nebo její části poštou nebo elektronicky prostřednictvím e-mailu či datové schránky. Na základě písemné žádosti rodiče nebo jeho zmocněnce je OSPOD pouze povinen umožnit těmto osobám nahlédnutí do spisové dokumentace o dítěti. Oprávněná osoba má právo při nahlížení do spisové dokumentace činit si z ní výpisy a pořizovat za úhradu kopie spisové dokumentace nebo její části" (§ 55 odst. 5, 6 zákona č. 359/1999 Sb.). To znamená, že právo pořizovat kopie ze spisové dokumentace má oprávněná osoba "při nahlížení", nikoliv mimo ně. Obdobně i správní řád v § 38 odst. 4 výslovně stanoví, že "s právem nahlížet do spisu je spojeno právo činit si výpisy a právo na to, aby správní orgán pořídil kopie spisu nebo jeho části.". Pořizování kopií částí spisu je tudíž vždy nedílnou součástí úpravy "nahlížení do spisu" a nikoliv doručování písemností. Pokud se rodič dožaduje písemnou žádostí pořizení kopií částí spisové dokumentace sociálně-právní ochrany, jedná se o právo jednoznačně

odvozené od práva nahlížet do spisu. Oprávněný žadatel (rodič, jiná osoba odpovědná za výchovu nebo jejich zástupce na základě plné moci) si v rámci nahlížení do spisu buď učiní z něho výpisy, nebo mu bude umožněno pořídit si kopie ze spisu vlastními prostředky a na vlastní náklady (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7 Azs 3/2008-64), nebo účastník požádá o pořízení opisů (kopií částí spisu) na místě při nahlížení do spisu.

Zpřístupnění spisové dokumentace o dítěti zákonným zástupcům dítěte jiným způsobem (tj. zejména zaslání písemností ze spisové dokumentace) je možné jen za předpokladu, že by to OSPOD považoval v zájmu dítěte za nezbytné pro plnění svých úkolů podle zákona č. 359/1999 Sb. (např. pro potřeby zajištění vyjádření rodiče k některým údajům obsaženým ve spisové dokumentaci). Tato skutečnost vyplývá z rozsahu zákonného zmocnění OSPOD ke zpracování osobních údajů shromážděných při výkonu sociálně-právní ochrany dětí podle § 57 odst. 3 zákona č. 359/1999 Sb. (zpracováním osobních údajů se přitom rozumí rovněž jejich předávání, zpřístupňování, šíření apod.). Pokud jsou součástí spisové dokumentace písemnosti vzniklé v rámci správního řízení, platí, že účastníkům se doručují rozhodnutí, další individuální správní akty nebo další písemnosti vzešlé od správního orgánu (např. vyřízení stížnosti občana či odpověď na jeho dotaz apod.). Pakliže tyto dokumenty vznikly v listinné podobě a na základě zákona má být doručováno datovou schránkou, pak se postupuje podle ustanovení o konverzi dokumentů (§ 22 zákona o elektronických úkonech). *Příklad: OSPOD rozhodne o uložení pokuty rodiči pro nesplnění povinnosti využít pomoci odborného poradenského zařízení podle § 59a zákona č. 359/1999 Sb. rozhodnutím v listinné podobě; § 19 odst. 1 věta druhá správního řádu stanovuje primární způsob doručování takto: "Správní orgán doručí písemnost prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky". Rodič jako fyzická osoba datovou schránku zřizenu má. Proto správní orgán konvertuje dokument do elektronické podoby (tj. do dokumentu obsaženého v datové zprávě nebo datovém souboru podle § 22 zákona č. 300/2008 Sb.). Přitom platí, že dokument, který provedením konverze vznikl ("výstup"), má stejné právní účinky jako ověřená kopie dokumentu, jehož převedením výstup vznikl ("vstup").*

Vzhledem k výše uvedenému je možné shrnout, že OSPOD není povinen vyhovět žádosti zákonného zástupce dítěte o zaslání spisové dokumentace o dítěti nebo její části prostřednictvím datové schránky s odkazem na dva vylučující důvody:

1. Zaslání písemností prostřednictvím datové schránky vylučuje povaha dokumentu, zejména jeho velikost v souladu s § 17 odst. 1 zákona o elektronických úkonech (platí především pro zasílání větších částí ze spisové dokumentace).
2. Způsob zpřístupnění spisové dokumentace o dítěti rodičům je speciálně upraven v § 55 odst. 5, 6 zákona č. 359/1999 Sb., na základě kterého mají rodiče nárok na seznámení se s obsahem spisové dokumentace formou nahlédnutí do spisu. V rámci nahlížení do spisové dokumentace mají rovněž právo na pořízení kopie písemností.

Pokud to OSPOD považuje pro plnění svých úkolů v zájmu dítěte za nezbytné, je oprávněn (nikoliv povinen) zpřístupnit spisovou dokumentaci o dítěti zákonným zástupcům dítěte i jiným způsobem než formou nahlédnutí do spisu, a to s odkazem na zákonné zmocnění ke zpracování osobních údajů podle § 57 odst. 3 zákona č. 359/1999 Sb.

Na vědomí:

vedoucím odborů sociálních věcí krajských úřadů a řediteli Magistrátu hl. města Prahy